

HR-1993-112-K - Rt-1993-231

INSTANS:	Høyesteretts kjæremålsutvalg - Kjennelse.
DATO:	1993-02-25
DOKNR/PUBLISERT:	HR-1993-112-K - Rt-1993-231
STIKKORD:	Arbeidsrett. Sivilprosess.
SAMMENDRAG:	Lagmannsrettens kjennelse ble opphevet da lagmannsretten ikke nærmere hadde begrunnet sitt standpunkt til det omstridte spørsmål i saken om det forelå et arbeidstakerforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 3. - Uttalt at hvorvidt en sak skal tillates å gå etter arbeidsmiljølovens regler, har betydning ikke bare for den prosessuelle, men også for den materielle rettslige side av saken.
SAKSGANG:	Eidsivating lagmannsrett LE-1992-2617 - Høyesterett HR-1993-112-K, jnr 485/1992.
PARTER:	Tiny Transport A/S (advokat Per Danielsen) mot Jan Oddgeir Bøye (advokat Lage Sverdrup-Thygeson).
FORFATTER:	Røstad, Skåre og Gussgard.

Ved stevning av 23 april 1992 til Oslo byrett gikk Jan Oddgeir Bøye til søksmål mot Tiny Transport A/S med krav om at avskjed fra Tiny Transport A/S skulle kjennes urettmessig. Det ble også fremsatt krav om erstatning og tilbakebetaling av for meget trukket merverdiavgift. I tilsvarende bestred Tiny Transport A/S at Jan Oddgeir Bøye hadde vært arbeidstaker i selskapet og la ned påstand om at saken ikke skulle behandles etter arbeidsmiljøloven prosessregler.

Oslo byrett traff 18 september 1992 slik beslutning:

"Retten legger til grunn at saken skal behandles etter arbeidsmiljølovens regler."

Tiny Transport A/S påkjærte byrettens beslutning til Eidsivating lagmannsrett. Lagmannsretten avsa 17 november 1992 kjennelse med slik slutning:

"1. Byrettens beslutning stadfestes.

2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler Tiny Transport A/S 1.500,- - ettusenfemhundre - kroner til Jan Oddgeir Bøye innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelse."

Tiny Transport A/S har i rett tid påkjært lagmannsrettens kjennelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg. Det er i kjæremålet anført at lagmannsretten har begått feil i saksbehandlingen, idet den kjærende part i prosesskrift av 4 november 1992 hadde gitt uttrykk for at saken ikke var tilrettelagt for avgjørelse. Det var videre i prosesskriftet fremmet en provokasjon til opplysning av sakens faktum. Det ble ikke fra byrettens side gitt noe varsel om at saken var oversendt lagmannsretten for avgjørelse. Den kjærende part forventet at kjæremotparten skulle få anledning til å besvare provokasjonen og ville deretter kommet med ytterligere et innlegg i saken. Dette har medført at bevisgrunnlaget er blitt ufullstendig. Det er videre anført at lagmannsretten har bygget på feil lovtolkning. Lagmannsretten har lagt til grunn at det faktum at Jan Oddgeir Bøye var radiooperatør, er tilstrekkelig til å konstatere at han var arbeidstager i arbeidsmiljølovens forstand. Det er i kjæremålet nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:

1. Oslo byretts sak nr. 92-03718 A-15 behandles ikke etter arbeidsmiljøloven prosessregler.

Subsidiært:

1. Avgjørelsen om fremme av saken etter arbeidsmiljøloven prosessregler oppheves og hjemvises til ny behandling for Eidsivating lagmannsrett.

2. Jan Oddgeir Bøye tilpliktes å erstatte sakens omkostninger både for Eidsivating lagmannsrett og for Høyesteretts kjæremålsutvalg."

Jan Oddgeir Bøye har vist til kompetansebegrensningen i tvistemålsloven § 404. Det er videre vist til at det er vanlig med kort tilsvarsfrist ved kjæremål, og at det heller ikke er vanlig at partene gis varsel fra underinstansen om at saken er sendt lagmannsretten. Det bestrides at det foreligger feil lovtolkning. Han har nedlagt slik påstand:

- "1. Kjæremålet forkastes.
2. Jan Oddgeir Bøye tilkjennes sakens omkostninger."

Høyesteretts kjæremålsutvalg bemerker at lagmannsrettens kjennelse

Side 232

er avsagt etter kjæremål, og utvalgets kompetanse i saken er da begrenset til å gjelde lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf tvistemålsloven § 404.

Lagmannsretten har vurdert spørsmålet om Bøye var arbeidstaker i selskapet ut fra hans arbeid som radiooperatør. Om dette sier lagmannsretten:

"Lagmannsretten finner tilstrekkelig grunnlag for å fastslå at Bøye i tiden fram til transportselskapet sa opp forbindelsen med ham, har arbeidet som radiooperatør for selskapet. Lagmannsretten forstår ikke den kjærende parts anførsler slik at det benektes at Bøye rent faktisk har utført en slik oppgave for selskapet. Retten legger til grunn at dette er et arbeidsforhold i lovens forstand, og at søksmålet da må følge arbeidsmiljølovens regler."

Slik lagmannsrettens begrunnelse fremstår, finner kjæremålsutvalget det uklart om lagmannsretten har vurdert korrekt spørsmålet om Bøye var arbeidstaker i relasjon til arbeidsmiljøloven § 3. Lagmannsretten begrunner ikke nærmere hvorfor retten anser Bøye som arbeidstaker. Når spørsmålet er omstridt, må det gis en nærmere begrunnelse, slik at lovtolkningen eventuelt kan overprøves. Utvalget finner at lagmannsrettens kjennelse må oppheves på grunn av mangelfull begrunnelse og saken hjemvises til fortsatt behandling.

For øvrig vil kjæremålsutvalget bemerke at følgende utsagn fra lagmannsretten ikke gir uttrykk for en riktig oppfatning av rettsstilstanden: "Dersom byretten, satt med meddommere etter § 61 C, skulle komme til at det ikke foreligger noe arbeidsforhold, må Tiny Transport A/S frifinnes for de krav Bøye har reist med de materielle reglene om oppsigelse og avskjed som grunnlag." - Lagmannsretten har korrekt tatt utgangspunkt i at saksøkerens pretensjon om at det foreligger et arbeidsforhold, ikke er avgjørende for prosessformen. Det må reelt foreligge en oppsigelse eller avskjed i et arbeidsforhold. Dette spørsmålet kan avgjøres under saksforberedelsen, slik det her er lagt opp til, jf Rt-1988-712 og de avgjørelser det der er vist til. Når lagmannsretten i foreliggende sak stadfester byrettens kjennelse, vil byretten i henhold til tvistemålsloven § 403 annet ledd, jf § 394 annet ledd måtte følge lagmannsrettens rettsoppfatning. Spørsmålet om Bøye var arbeidstaker vil følgelig være endelig avgjort ved lagmannsrettens kjennelse, forutsatt at denne blir rettskraftig. Denne rettslige situasjon må tas i betraktning når lagmannsretten skal ta sin avgjørelse. Hvorvidt en sak skal tillates å gå etter arbeidsmiljølovens regler, har ikke bare betydning for den prosessuelle, men også for den materielle rettslige side av saken.

Kjæremålsutvalget finner ikke grunn til å gå nærmere inn på anførselene om saksbehandlingsfeil fra lagmannsrettens side.

Kjæremålet har ført fram. Kjæremålsutvalget finner at avgjørelsen av saksomkostningsspørsmålet bør utstå til den endelige avgjørelsen av spørsmålet om å fremme saken etter arbeidsmiljølovens regler, jf tvistemålsloven § 179 første ledd.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves og hjemvises til ny behandling. Avgjørelsen av saksomkostningsspørsmålet for Høyesteretts kjæremålsutvalg utstår i medhold av tvistemålsloven § 179 første ledd.

Sist oppdatert 1. april 2009